

निर्णय नं. १ यस शिवनाथ गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम सर्वसम्मतिले पारित गरियो ।

सभासदस्य ज्यूहरु

शिवनाथ गाउँपालिकाको यस गरीमामय दशै सभामा आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउदा मलाई गौरवको अनुभूति भईरहेको छ ।

"आर्थिक संबृद्धिको आधार, कृषि, उद्यम र पर्यटन पूर्वाधार ।"

- १) विगतमा भएका ऐतिहासिक जनआन्दोलन एवं राजनैतिक आन्दोलनबाट संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाका निमित्त आफ्नो अमुल्य जीवन बलिदान गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहिदहरु प्रति उच्च सम्मान सहित भावपूर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु ।
- २) गाउँपालिका स्थापना भए पश्चात गरिएका केहि कामको प्रगति समिक्षा सभा समक्ष प्रस्तुत गर्दछु ।
- ३) नेपालको संविधान २०७२ को अनुसूची ८ बमोजिम प्राप्त अधिकार लाई गाउँपालिकाको कामकाज लाई नियमन र सहजता ल्याउन १२ वटा ऐन, १६ कार्यविधि र ४ वटा नियमावली र १ निर्देशिका ल्याएको जानकारी गराउदछु ।
- ४) गाउँपालिकाले लोक सेवा आयोग लाई माग गरे बमोजिमको स्थायी कर्मचारीहरुको परीपूर्ति हुनुका साथै प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्नको निमित्त प्राविधिक सहायक, मेड्पा कार्यक्रम अन्तर्गत उद्यमविकास सहजकर्ताहरु, गरीब घरधुरी पहिचानका लागि गणक र सुपरीवेक्षकहरु र पाँच सेयाको कोरोना अस्थायी अस्पताल सञ्चालन गर्नकालागि करारमा एम.वि.वि.एस डाक्टर सहित कर्मचारीहरुको पद पुर्ति भई कार्यालयको काम काजबाट जनसेवामा सहजता भएको महसुस गरीएको छ ।
- ५) प्रदेश पुर्वाधार विकास कार्यक्रम अन्तर्गत एम्बुलेन्स एक थान, गाउँपालिकाको वजेट बाट कुस्मौत घाट प्रहरी चौकी र सुल्लेखान प्रहरी चौकी लाई एक/एक थान मोटर साईकल खरिद गरी थप दुई थान मोटरसाईकल हस्तान्तरण गरीएको हुँदा गाउँपालिकाको आन्तरीक आम्दानी बृद्धि तथा सेवामुखी र गाउँपालिकाको शान्ति सुरक्षामा थप टेवा पुगेको महसुस गरीएको छ ।
- ६) संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय बाट हस्तान्तरण जग्गामा १६ र ४ कोठे गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माण सम्पन्न भई कार्यालय नियमित सञ्चालनमा आएकोछ ।

७) गाउँपालिकाको सहयोगमा वडा नं. ४ को वडा कार्यालय सम्पन्न भएकोछ र वडा नं. १, ३ र ६ को वडा कार्यालय निर्माण कार्य सम्पन्न हुने चरणमा छ ।

८) गाउँपालिका केन्द्र नेपाल एस. बि. आई. बैड्को स्थापना तथा सुल्लेखान प्रहरि चौकीको स्थापना भई जिल्ला सदरमुकाम जाने कामबाट जनतालाई सहज भएको एंव शान्ती सुरक्षामा सहजता महसुश भएकोछ ।

क) शिक्षा

९) श्री नागार्जुन मा.वि. मा प्राविधिक धार तर्फको (कक्षा ९-१२) बालि विज्ञान अध्यापन कार्य सञ्चालनमा आएको ।

१०) गाउँपालिका भरि रहेका सम्पुर्ण विद्यालयहरूमा गाउँपालिकाबाट अनुदान उपलब्ध गराई शिक्षक तथा बाल विकास सहज कर्ताको व्यवस्थापन गरीएको ।

११) गाउँपालिकाको पहलमा विद्यालयको पूर्वाधार भवन घेर प्रखाल सबै मा. वि. र केहि आधारभूत विद्यालयमा २ कि.वा. क्षमताको सौर्य उर्जा जडान गर्ने कार्य सम्पन्न भएको ।

१२) गाउँपालिकाको पहलमा विद्यालयलाई तिन तारे घोषणा कार्यक्रम अन्तर्गत बैतडी जिल्लाको पहिलो र सु.प.प्रदेशको दोस्रो तिन तारे विद्यालय घोषण गर्ने गाउँपालिका भएको र हालसम्म ६ वटा विद्यालय घोषणा गरीएको छ ।

१३) गाउँलिका भरीका सम्पूर्ण विद्यालयहरूमा सुद र सफा खानेपानी व्यवस्था गरी पूर्ण सरसफाइ उन्मुख विद्यालयको पूर्वाधार निर्माण भएको छ ।

१४) गाउँपालिकाको पहलमा विभिन्न विद्यालयहरूमा राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम मार्फत कक्षा कोठा निर्माण एंवम एक मुष्ट अनुदान कार्यक्रम अन्तर्गत ६ वटा आ. वि. लाई एक मुष्ट वार्षिक अनुदान उपलब्ध गराएको छ ।

१५) १० दरवन्दी भएका मा.वि. र नि.मा.वि लाई शिक्षण सिकाइ अनुदान उपलब्ध गराइएकोछ ।

ख) स्वास्थ्य

१६) गाउँपालिकाको पहलमा पूर्ण संस्थागत सुत्केरी गाउँपालिका र ० होम डिलेमरी गराउन ६ वटै वडा भित्र दक्ष जनशक्ति सहितको प्रविधिक सेवा उपलब्ध गराई ११ वटा सुरक्षित प्रसुति केन्द्र स्थापना गरीएको छ, साथै गर्भवतिलाई उपाध्यक्षको कोशेली कार्यक्रम सञ्चालन गरि वडा नं. ३ लाई पूर्ण संस्थागत सुत्केरी वडा घोषणा गरीएको छ ।

Chhetri

१७) वडा नं. १, ३ र ५ मा आधारभूत सेवा केन्द्र स्थापना भएको छ, साथै स्वास्थ्य चौकी र आधारभूत सेवा केन्द्रमा बैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र सहयोगमा २ कि.वा. को सौर्य उर्जा जडान भएको छ ।

१८) गाउँपालिकाको पहलमा गाउँपालिकाको केन्द्र सुल्येखानमा १० शैय्याको अस्पतालको निर्माण प्रक्रिया अगाडी बढेको छ ।

१९) महिला स्वास्थ्य स्वयसेवीकाहरूलाई मेडिक मोबाइल उपलब्ध गराइ सेवा सुचारू भएको तथा म.स्व. सेवीकालाई सम्मान कार्यक्रम सम्पन गरिएको छ ।

२०) गर्भवतीलाई घरमै अथवा टोलमै सेवा उपलब्ध गराउने उदेश्यले घुम्ति सेवा मार्फत भिडियो एकसेरे सेवा संचालनमा आएको छ ।

२१) शिवनाथ गाउँपालिकाका १६ देखि २३ महिनासम्मका सबै बालबालिकाहरूलाई १५ महिना भित्र पाउँनु पर्ने सम्पूर्ण खोप पुरा गरी पूर्ण खोप सुनिश्चित गाउँपालिका घोषणा गरेका छौं ।

ग) खानेपानि

२२) गाउँपालिकाको पहलमा ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना मार्फत बैतडी जिल्लाकै पहिलो एक घर एक धारा " कार्यक्रम मार्फत ६६७ वटा एक घर एक धारा " निर्माण सम्पन्न भएको छन् ।

२३) गाउँपालिका र ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजनाको संयुक्त लगानीमा १० वटा सामुदायीक खानेपानीको योजना निर्माण सम्पन्न भएको छ ।

२४) गाउँपालिकाको आफ्नै पहलमा स-साना खानेपानि योजना निर्माण तथा पाइपहरू वितरण गरीएका छन् ।

२५) गाउँपालिकाको पहलमा प्रदेश सरकारको सहयोगमा २ वटा सोलार लिप्टिड खानेपानि योजना सम्पन्न भएका छन् ।

२६) ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजनाको सहयोगमा वास वोँड, वास इकाई र खानेपानि उपभोक्ता समिति सञ्जाल स्थापना गरी खानेपानीलाई विशेस प्राथमिकता दिई आएको छ ।

घ) यतायात

२७) शिवनाथ गाउँपालिकाको पहलमा प्रत्येक वडाका टोल बस्तीहरूमा सडक सञ्चाल मार्फत जोडने कार्यहरूलाई अगाडी बढाउने क्रममा अधिकांश टोल वस्तिहरू सडक सञ्चाल मार्फत जोडीएका छन्

कृष्ण राई द्वारा
गाउँपालिका अधिकारी

। जसमध्ये ४ वटा मुख्य सडक र २२ वटा शाखा सडकहरू गरी जम्मा १५२.५ कि.मि. सडक निर्माण भएकोछ ।

२८) गाउँपालिका भित्रका अधिकांश सडकहरूको DPR वृस्तृत परियोजना प्रतिबेदन तयार गरिएको छ ।

२९) गाउँपालिकाको यातायात गुरु योजना MTMP तयार गरिएको छ ।

ड) कृषि

३०) कृषिलाई आय आर्जनको मुख्य पेशा बनाउने उद्देश्यका साथ बडा नं. ३, ५ र ६ लाई कृषि पकेट क्षेत्र घोषणा गरी २५० वटा प्लाष्टीक हाउस वितरण गरिएको छ भने अदुवा, वेसार लाई व्यवसायीक रूपमा अगाडी बढाएको छ ।

३१) कृषि उत्पादनलाई बढावा दिन प्रत्येक बडामा १/१ जना नर्सरी नाईकेको तालिम दिई नर्सरीमा वोट, विरुद्ध उत्पादन गरी आप, केरा, लिचि, ओखर, कागती, किवि र आनारका विरुद्धाहरू किसानहरूलाई वितरण गरिएको छ ।

३२) कृषि उत्पादनलाई बजारिकरण गर्न गाउँपालिका केन्द्रमा संकलन केन्द्र स्थापना गरिएकोछ ।

च) पशु

३३) मासुमा आत्मानिर्भर हुन कुखुरा पालन व्यावसायीहरूलाई अनुदान, बगूर पालनम अनुदान, बाखा पालनमा अनुदान, भैसी पालनमा अनुदान एंव उन्नत खालका रांगा र बोका वितरण कार्य सम्पन्न भएका छन । साथै गोठ सुधारको कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ ।

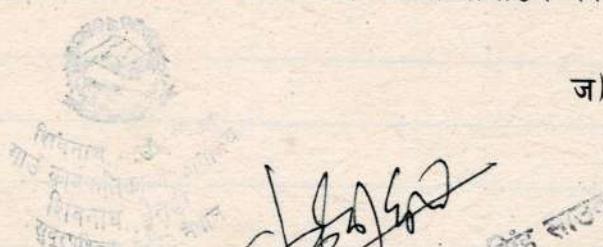
छ) पर्यटन

३४) शिवनाथ मन्दिरको गुरु योजना तयार गरि गुरु योजनाले औल्याएका निर्माण कार्य ४ वटा गेट, पदमार्ग निर्माण सम्पन्न भएका छन भने ऐतिहासिक शर्माली गडिको गुरु योजना तयार गर्ने काम सम्पन्न भई नेपाली सेनाको सहयोगमा गडि किल्लाको संरक्षण गर्ने कार्यको आरम्भ भएको छ, भने गाउँपालिकाको सहयोगमा शर्माली गडि क्षेत्र भित्र तारबार लगाउने कार्य सम्पन्न भएकोछ ।

३५) उदयदेव मन्दिरको धार्मिक पर्यटकिय गुरु योजना तयार गरिएकोछ ।

३६) खोल्देव केदार मन्दिर घेर पर्खाल लगाउने कार्य सम्पान्न भएकोछ ।

ज) झोलुङ्गे पुल

४
४८५६८८

४५) न्यायिक समिति मार्फत गाउँपालिका भित्र २२८ वटा मुद्राहरू मेलमिलाप गराई किनारा लगाईएको छ ।

४६) घटना दर्ता कार्यलाई Online मार्फत दर्ता गराउने कार्यकासाथै सम्पूर्ण वडाहरूका प्रशासनिक कामहरू लाई Digitalization का माध्यमबाट गर्ने कुरा सम्पन्न गरीएको छ ।

४७) सार्वजनिक खरिदलाई व्यवस्थित गर्न नेपाल सरकारले तयार पारेको सार्वजनिक खरिद व्यवस्थापन प्रणाली PAMS को सुरुवात गरीएको छ ।

४८) आगामि ५ वर्षको लागि गाउँपालिकाको आवधिक योजना निर्माण कार्य सम्पन्न भईसकेको छ सो आवधिक योजनाले गाउँपालिका भित्र सञ्चालनहुने योजना छनौटमा सहजता ल्याउने विधास लिएको

सभासदस्य ज्यूहरू

अब म अगामि आर्थिक वर्ष २०७९/०८० मा शिवनाथ गाउँपालिकाले अवलम्बन गर्ने निति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दछु ।

" समृद्ध शिवनाथको आधार स्वास्थ्य, शिक्षा, सुशासन र रोजगार । "

४९) नेपालको संविधान २०७२ बमोजिम विद्यमान संघीय ऐन तथा कानून, प्रदेश ऐन कानून संग नवाङ्गिने गरी स्थानीय तहलाई आवश्यक पर्ने संविधानको अनुसूची ८ बमोजिम स्थानीय कानून निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिईने छ ।

क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रम:

क) पूर्वाधार विकास:

५०) नेपाल विद्युत प्राधिकरणबाट राष्ट्रिय प्रसारणलाई न गापाको केन्द्र सम्म पुग्ने क्रममा रहेकोले संघ सरकारसँग समन्वय गरी उक्त विद्युतलाई नलाई सम्पूर्ण वडा भरी विस्तार गरीनेछ ।

५१) प्रत्येक वडामा व्यवस्थित सडक सञ्चाल निर्माण गर्न सडकहरूको डिपिआर तयार गर्ने रणनीति ल्याउनुका साथै डिपिआर गरीएका सडकलाई थप व्यवस्थित बनाउने कार्यक्रम ल्याइनेछ ।

५२) गा.पा केन्द्रमा रहेको खेलमैदानलाई थप व्यवस्थित गरीनेछ ।

५३) निर्माणाधिन वडा कार्यालयहरू निर्माण सम्पन्न हुने चरणमा रहेको हुदा यथा सिघ कार्यालय संचालन गरीने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

। ५८५८
६ जून २०८०

५४) निर्माण सम्पन्न हुन वाकी रहेका वडा कार्यालय आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र, निर्माण व्यवसायि संघ,

आवश्यक प्रक्रिय पुरागरी यथासिध्द निर्माण गरीने व्यवस्था गरीनेछ।

५५) गाउँपालिका सम्म पुरने मुख्य सडकलाई संघ र प्रदेश संग समन्वय गरी कालो पत्रे गर्न पहल गरीनेछ।

५६) वडा कार्यालय नभएका वडा नं. २, ५ र ६ का लागि वडा कार्य निर्माणका लागि पहल गरीनेछ।

५७) स्थानीय सडकहरूलाई वर्ष भरी यातायात संचालन गरीने व्यवस्था गरीनेछ।

५८) प्रसुति सेवा केन्द्र, गाउँधर किलिक तथा खोप किलिक नभएका ठाउमा आगामी आ.व.मा निर्माण गरीने नीति अपनाईनेछ।

५९) भौतिक संरचना निर्माण गर्दा नक्सा पास भुकम्प प्रतिरोधि प्रविधि अनुसार निर्माण गरीने कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ।

६०) यातायात गुरु योजना अनुसार सडक निर्माण कार्यलाई अगाडी बढाइने छ।

६१) सरकारी भौतिक संरचना निर्माण गर्दा अपाङ्ग/बाल मैत्रि संरचना निर्माण गरीनेछ।

६२) सडक निर्माण गर्दा बातावरण मैत्री बनाउने नीति अबलम्बन गरीनेछ।

६३) संघ र प्रदेश सरकारसँगको समन्वयमा पालिका स्तरमा सञ्चालित मुख्य रणनितिक सडकहरूको स्तरोन्नति तथा कालो पत्रेकालागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरीनेछ।

६४) कृषि उत्पादनमा जोड दिन सिचाँइ सुविधाकालागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था तथा ठूला सिचाँइ आयोजना सञ्चालनको लागि संघ र प्रदेशसँग समन्वय गरीनेछ।

६५) लिफट सिचाँइ योजना मार्फत मुख्यतया सुरनया र महाकालि नदि आसमासका खेति योग्य क्षेत्रकालागि सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाहरूसँग समन्वय गरीनेछ।

६६) खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता व्यवस्थापन निर्देशिका २०७७ को परीच्छेद ३ को ७ र ८ उल्लेख भए अनुसार खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता(वास) इकाई लाई निरन्तरता दिइनेछ।

६७) एक वडा एक खेलमैदान कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।

ख) आर्थिक विकास:

अ) कृषि:

६८) कृषि पकेट क्षेत्र र अन्य तरकारी उत्पादन तथा कृषि क्षेत्रमा राम्रो उत्पादन भएको शिवनाथलाई तरकारी पकेट क्षेत्र तथा अन्य कृषकको व्यवसायलाई अझै वलियो बनाई विषादी युक्त आयातित तरकारिलाई घटाई आर्गानिक तरकारी निर्यात लाई जोड दिइनेछ।

६९) वेरोजगार युवालाई व्यवसायमा जोडनको निमित्त उधम विकास कार्यक्रम (मेडपा) बाट सुरुवात तालिमहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ। साथै व्यवसायमा जोड दिनको निमित्त संघ र प्रदेशसित सहकार्य गरी गा.पा.बाट मेचिङ बजेटको व्यवस्था मिलाईनेछ।

- ८४) व्यवसायीक किसानहरूमध्ये बाट उत्कृष्ट कृषक/समुहलाई पुरुष्कृत गरीनेछ ।

८५) मासु, अण्डा तथा दुधमा आत्मनिर्भर बनाउनकालागि विशेष कार्यक्रम गरीनेछन् ।

८६) बाखा पालन, भैसिपालन, गाईपालन, विशेष प्याकेज कार्यक्रम मार्फत व्यवसायीकरणमा जोड दिइनेछ ।

८७) पशुसेवा विज्ञ केन्द्र संग समन्वय गरीनेछु कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछन् ।

८८) विभिन्न प्रकारका पशुपन्थी रोगहरूको निराकरणकालागि पशु विज्ञ केन्द्र र गाउँपालिकाको सहकार्यमा खोपको व्यवस्था गरीनेछ ।

८९) कुखुरा पालन, बंगुरपालन र माछापालनमा विशेष जोड दिइनेछ ।

९०) पशुपन्थि उत्पादन वृद्धि र बजारिकरणमा जोड दिइनेछ ।

९१) समुह समिति गठन, बहुउद्देशीय फार्म कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ ।

९२) उन्नत जातका बाखा र बोका किसानहरूलाई उपलब्ध गराइनेछ ।

इ) उद्योगः

- १३) अध्यक्ष उद्यमशिलताका कार्यक्रम संचालनमा ल्याइनेछ ।

१४) उद्योग विकास शाखाको स्थापना र यसको सबलिकरण गरीनेछ ।

१५) उद्यम विकास तथा रोजगार सृजना सम्बन्धी रणनीतिक योजना तयार गरीनेछ ।

१६) उद्योग क्षेत्रमा आवश्यक जनशक्ति विकास र क्षमता अभिवृद्धि गरीनेछ ।

१७) वैदेशिक रोजगारीलाई निरुत्साहित गर्न स्थानीय उत्पादन मुलक र जिविकोपार्जनमुखि सिपको मुल्याङ्कन गरी स्थानिय स्तरमा रोजगारी सृजना गरीनेछ ।

१८) स्थानिय स्तरमै रोजगारीका अवसरहरू सृजना गरी गाउँपालिका लाई समृद्ध बनाइनेछ ।

१९) उद्यम सीप विकासका लागि विभिन्न सरकारी गैरसरकारी संस्था संगको सहकार्यमा व्यवसायीकरणमा जोड दिइनेछ ।

२०) स्थानीय स्रोत साधनमा आधारित सीप विकास तालिमहरू प्रदान गरिने छ ।

ई) आन्तरीक राजश्वः

- १०१) गाउँपालिका भित्रका राजश्वका श्रोतहरूको पहिचानगरी आन्तरिक राजश्व वृद्धि गर्ने नीति अवलम्बन गरीनेछ ।

१०२) प्राकृतिक श्रोत साधनको समुचित प्रयोग गरी अन्तरिक राजश्व वृद्धि गरीनेछ ।

१०३) करदाता मैत्री बातावरण सृजना गर्न घुम्ति शिविर मार्फत आन्तरिक राजश्व संकलन गरीनेछ ।

१०४) समुदायिक बनबाट उत्पानद हुने खोटोमा गाउँपालिकाले रोयलिट उठाउन विशेष पहल गरीनेछ ।

- १०५) गा.पा. भित्र रहेका विभिन्न व्यवसायीहरूलाई व्यवसाय दर्ता सुनिश्चित गरीनेछ।
- १०६) सम्पत्तीको स्वघोषणाको नीति अवलम्बन गरी आन्तरिक राज्य कुनै कानौली नहीं लाई गरीनेछ।
- ग) सामाजिक विकास तर्फः
- अ) शिक्षा तथा युवा खेलकुदः
- १०७) प्रारम्भिक बालविकास सहित आधारभूत तह सम्मको शिक्षा अनिवार्य र निशुल्क लाई सुनिश्चित गरीनेछ।
- १०८) स्थानीय स्तरमा उच्च शिक्षा प्रदान गर्ने गाउँपालिकाको जेष्ठ विद्यालयलाई उत्प्रेरित तथा आवश्यक सहयोग गरीनेछ।
- १०९) विद्यालय शिक्षा र आन्तरिक मुल्याङ्कन प्रणालिलाई थप व्यवस्थित गर्न सिकाईका र मुल्याङ्कनका अन्य बैकल्पिक व्यवस्था गरी शिक्षण सिकाई र मुल्याङ्कनलाई प्रभावकारी तुल्याईनेछ।
- ११०) शैक्षिक गुणस्तरको मापदण्ड अनुसार शैक्षिक पुर्वाधार सहित सिकाई बातावरण सृजन गरीनेछ। यसका लागि बुक कर्नर पुस्तकालय, विज्ञान प्रयोगशाल, आईसीटी ल्याब लगायत बालमैत्री सिकाई का लागि न्युनतम सर्त पुरा गरीनेछन्।
- १११) सामुदायिक सिकाई केन्द्र लाई थप व्यवस्थित बनाईने छ।
- ११२) उच्च शिक्षामा सहजपहुच र सहभागिता सुनिश्चित गरीनेछ। निश्चित मापदण्डका आधारमा प्राविधिक शिक्षा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीलाई उचित छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरीनेछ।
- ११३) विद्यालय नक्साङ्कन, विद्यार्थी शिक्षकको अनुपातमा शिक्षक दरबन्दि मिलान गरीनेछ।
- ११४) अनुगमन तथा नियमन विषय गत सुपरीवेक्षण र पृष्ठपोषणलाई प्रभावकारी एवं परीणाम मुखी बनाईनेछ।
- ११५) गाउँपालिकाले (४ - ६, ६ - ८) कक्षाको स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण गरीनेछ।
- ११६) प्रत्येक विद्यालयमा शुद्ध पिउनेपानी, उपयुक्त शौचालय, हरियालि बोचा तथा खेलकुद कार्यक्रम सहितको व्यवस्था गरीनेछ।
- ११७) बालविकास केन्द्र स्थापना नभएका विद्यालयहरूमा वा समुदायमा बालविकास केन्द्र स्थापना गरी बालविकास सहजकर्ताहरूको व्यवस्था मिलाइनेछ।
- ११८) शिक्षण सिकाईमा सुचना प्रविधिको प्रयोग तथा व्यवस्थापन सुचना प्रणालीको व्यवस्था गरीनेछ।
- ११९) बालवालिकाहरू प्रति गरीने हरेक प्रकारको श्रम शोषण लगायतका हिसाहरू अन्त्य गरी बालविवाह को अन्त्य गर्दै शिवनाथ गा.पा.लाई पूर्ण बालमैत्री गा.पा. बनाईने नीति अवलम्बन गरीनेछ।
- १२०) भौतिक संरचना नभएका विद्यालयमा उपयुक्त कक्षा कोठाको व्यवस्था गरीनेछ।

- १२१) शिक्षण सिकाई लाई प्रभावकारी गर्न शिक्षकहरूलाई TPD लगायत विशेष तालिमको व्यवस्था गरीनेछ ।
- १२२) विषयगत रुममा शिक्षक व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- १२३) गाउँपालिका स्तरिय तहगत रुपमा हाजिर जवाफ, साहित्य लेखन लगायत अतिरिक्त क्रियाकलापहरु सञ्चालन गरिनेछन् ।
- १२४) विद्यालय अनुगमन पद्धतिमा रेटिङ पद्धति लागू गरिने ।
- १२५) पालिका भित्र प्रत्येक विद्यालयमा (समयनिष्ठता, अनुशासन, पद्धति) विषयको शुनिश्चितता गरिनेछ ।
- १२६) योवाहरुकालागि बडा तह, गा. पा. तहमा विभिन्न खेलकुद प्रतियोगीताहरु संचालन गरिनेछन् ।
- १२७) आधारभूत तह (६,८) र माध्यमिक तह (९-१०)मा अंग्रेजी, गणित, विज्ञान विषयमा शिक्षण सिकाई अनुदान उपलब्ध गराईनेछ ।
- १२८) बालविकास सहजकर्ता, शिक्षक, विद्यालय कर्मचारिलाई गाउँपालिकाको क्षमता अनुसार सेवा सुविधामा बृद्धि गरीनेछ ।
- १२९) उत्कृष्ट विद्यार्थी, उत्कृष्ट विद्यालय, विद्यायत व्यवस्थापन समिति, प्र.अ.लाई पुराणकारको व्यवस्था गरिने छ ।
- १३०) प्र.अ. बैठकलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- १३१) गाउँपालिकाको समग्र शैक्षिक बस्तुस्थितिलाई समेटदै गाउँ शिक्षा योजना निर्माण गरिनेछ ।
- १३२) प्रत्येक मा.वि. मा किशोर, किशोरिको स्वास्थ्य शिक्षामा अभिवृद्धि गर्न सबै मा.वि.मा नर्सिङ सेवा उपलब्ध गराईने छ ।

आ) स्वास्थ्य तर्फः

- १३३) करार स्वास्थ्यकर्मी भर्ना, निरन्तरता र सेवा सुविधा गाउँपालिकाको क्षमता अनुसार सेवा सुविधामा बृद्धि गरीनेछ ।
- १३४) सस्थागत सुत्केरी लाई निरन्तरता दिई घरमा हुने सुत्केरी लाई शुन्यमा झार्न आवश्यक कार्यक्रम बिस्तार गरीनेछ ।
- १३५) गाउँपालिका भित्रका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा गर्भवति महिलाले बच्चा जन्ममाउन नसकि बाहिर रिफर गर्नु पर्ने अवस्थामा गाउँपालिकाबाट निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवा उपलब्ध गराईने छ ।
- १३६) स्वास्थ्य संस्थामा चौविसै घण्टा दक्ष प्रसुतिकर्मी (SBA) लाई तयारी अवस्थामा राख्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- १३७) PNC Home Visit कार्यक्रमलाई तप प्रभावकारी बनाउन कार्यक्रम संचालनमा ल्याईनेछ ।

[Handwritten signature]

- ४२
- १३८) संस्थागत सुतकेरीलाई बढावा दिन थप नयाँ कार्यक्रमहरु ल्याइनेछ ।
- १३९) आवश्यक वस्तिमा नयाँ प्रस्तुति केन्द्र स्थापना गरीनेछ ।
- १४०) सुरक्षित प्रसुती केन्द्र र स्वास्थ्य समितिलाई न्युनतम औजार तथा उपकरण सहितको गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्ने संस्था बनाउन आवश्यक पहल गरीनेछ ।
- १४१) SBA IMPLANT IUCD तथा MA तालिमको माध्यम बाट दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्ने र सेटलाईट क्याम्प संचालन गर्ने आवश्यक बजेट बिनियोजन गरीनेछ ।
- १४२) ग्रामीण अल्ट्रासाउन्ड घुम्ति शिविर निरन्तर संचालनमा ल्याईनेछ ।
- १४३) खोप तथा गाउँघर क्लिनिक सुदृढिकरण गरीनेछ ।
- १४४) पुर्णखोप निरन्तरता र दिगोपना कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- १४५) महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविकालाई थप प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालन गरीनेछ ।
- १४६) कुपोषित बालबालिका र जोखिम युक्त गर्भवति घरधुरी पहिचान गर्ने कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- १४७) पुर्ण पोषण मैत्री बडा, पालिका घोषणामा विशेष जोड दिईनेछ ।
- १४८) पालिका स्तरीय Data verification / validation कार्यक्रम लाई उच्च प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
- १४९) HMIS Tools तथा मासिक प्रतिवेदन, अनुगमन पुस्तिका छपाईका लागि आवश्यक बजेट बिनियोजन गरीनेछ ।
- १५०) स्वास्थ्य सस्थामा खानेपानी व्यवस्थापन गरीनेछ ।
- १५१) खोप अत्यावश्यक औषधि तथा अन्य स्वास्थ्य सामग्रीको नियमित आपूर्ति गरीनेछ ।
- १५२) खोप अत्यावश्यक औषधि तथा अन्य स्वास्थ्य सामग्रीको स्वास्थ्य सस्था सम्म हुनानी तथा स्वास्थ्य कार्यालय बाट आकस्मिक हुवानि खर्चको व्यवस्था गरीनेछ ।
- १५३) कोभिड १९ अस्थाई अस्पतालका लागि अत्यावश्यक औषधि र उपकरणको व्यवस्था गरीनेछ ।
- १५४) पालिकामा प्रयोगशाला स्थापना गरीनेछ
- १५५) प्रत्येक बडामा खोपक्लिक गाउँघरक्लिनिकका भवनहरु निर्माण गरीनेछन् ।
- १५६) आकस्मिक स्वास्थ्य उद्धार तथा प्रेषण कार्यक्रम संचालन गरीनेछ ।
- १५७) मेडिक मोबाईल कार्यक्रम सुचारू गरीनेछ ।
- १५८) जेष्ठानागरीक तथा अपाङ्गता भएका व्यक्ति लक्षित स्वास्थ्य शिविर संचालन गरीनेछ ।
- १५९) आधारभुत तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाका लागि आवश्यक बजेट बिनियोजन गरीनेछ ।
- १६०) स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमलाई पालिका भरी लागु गर्न आवश्यक पहल गरीनेछ ।
- १६१) एम्बुलेन्स सेवा २४ औं घण्टा उपलब्ध गराईनेछ ।

- १६२) पाठेघर कसेका महिला, महिलाहरुकालागि, आँखा उपचारकालागि, दँत उपचारकालागि सरकारि तथा गैर सरकारि संघ संस्थाहरुसँग समन्वय गरी आवश्य स्वास्थ्य सिविर सञ्चालन गरिने छ ।
- १६३) प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी आयोरवेदिक आरोग्य केन्द्र स्थापना गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- १६४) कोभिड १९ विरुद्धका विभिन्न खोपहरु संघ र प्रदेश सरकारको सहयोगमा गाउँपालिकाको सक्रियतामा २३, ३२४ डोज खोप लगाइ कोभिड — १९ रोग विरुद्धको प्रतिकात्मक क्षमतामा बृद्धि गराएको छ, कोभिडको पूर्ण मात्रा पुर-याउन स्वास्थ्यक्रमि परिचालन गरी पूर्ण खोप अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- १६५) काम गर्ने असर्थ भएका महिला स्वास्थ्य सेवीहरुलाई स-सम्मान विदाई गर्ने कार्यक्रम ल्याइनेछ ।

इ) रोजगार सेवा केन्द्र तर्फः

- १६६) गाउँपालिकामा स्थापना भएको रोजगार सेवा केन्द्रलाई निरन्तरता दिइ थप व्यवस्थित बनाईनेछ ।
- १६७) प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रममा संघिय सरकारबाट विनियोजित भएकोबजेट सत प्रतिशत श्रमिकको ज्यालमा मात्र खर्च गर्नुपर्ने भएकाले निर्माण सामग्री खरिदका लागि बजेट अपुग हुने अवस्था भएको हुँदा निर्माण सामग्री खरिदका लागि गाउँपालिकाबाट थप बजेटको व्यवस्था गरीनेछ ।
- १६८) रोजगार सेवा केन्द्रमा वेरोजगार व्यक्तिहरुको नामावलि अध्यावधिक गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

ई) सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जिकरण तर्फः

- १६९) सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई बैंकिङ्ग प्रणाली मार्फत अनिवार्य भुक्तानीको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइने छ, साथै नेपाल एस.वि.आइ. बैंडसँग समन्वय गरी गाउँपालिका र बैंडको सहकार्यमा घुम्ति सिविर मार्फत वितरण गरिने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- १७०) सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राउने सम्पुर्ण लाभग्राही जेष्ठनागरीकहरुको सामाजिक सुरक्षा भत्ता निजहरुको नातेदार मार्फत भुक्तानी गर्ने व्यवस्था मिलाउन गाउँपालिका र नेपाल एसविआई बैंक शिवनाथ शाखा विच विश्वसनीय वातावरण सृजना गर्ने व्यवस्था गरीनेछ ।
- १७१) घटना दर्ताका कार्यहरु विधुतीय माध्यम द्वारा अध्यावधिक गर्ने कार्य निरन्तर चलिरहनेछ ।
- १७२) बालबालिकाको हक अधिकार सुनिश्चित गर्ने र निजहरुमाथि भएको विभेदीकरणको अन्यका लागि नीति तयार गरी बाल संजाल गठन गरीनेछ ।
- १७३) शिवनाथ गा.पा बाट निर्मित बालविवाह न्युनिकरण सम्बन्धि तयार गरीएको ५ वर्षे रणनीतिक योजनालाई लागु गरीनेछ ।

१७४) दलित समुदायमा रहेको परमपरागत पेशा, सीप, कला र दक्षतालाई सुदृढीकरण र व्यवसायिक करण गर्ने कार्यक्रम संचालन गरीनेछ।

१७५) जोखिममा रहेका एकल महिलाहरूको पहिचान गरी बडा तह र गा.पा तह को एकल महिला संजाल गठन गरी मागको आधारमा कार्ययोजना तयार पारिनेछ।

१७६) लौङ्गिक हिसा निवारण कोष कार्यविधि कार्यान्वयन गरी हिसा पीडित महिलालाई राहात तथा पूर्नस्थापना गरीनेछ।

१७७) भूमिहिन विपन्न वर्ग एकल महिला मुक्त हलिया लाई सुरक्षित नागरीक कार्यक्रम लागु गरीनेछ।

१७८) लौङ्गिक हिसा छुवाछुत, महिनावारि जस्ता कुरीतिहरू तथा कुप्रथाहरूको अन्यका लागि विशेष कार्यक्रम संचालन गरीनेछ।

१७९) गा.पा. भरी रहेका ग र घ वर्गका अपाङ्गहरूको तथ्याङ्क सङ्कलन गरी निजहरूको अधिकार सुनिश्चित गर्न गा.पा. स्तरीय अपाङ्ग संजाल गठन गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ।

१८०) बाल श्रम मुक्त गाउँपालिका घोषणा गर्ने कार्यक्रम ल्याइने छ।

१८१) विगतका हस्तलिखित घटना दर्ता कार्यलाई अनिवार्य रूपमा बुधुतिय माध्यमबाट अध्यावधिक गरिने छ।

उ) बहुक्षेत्रीय पोषण:

१८२) गर्भवती महिलाहरूलाई पोषण कोसेली स्वरूप पोषण खाद्य सामग्री वितरण गरीनेछ।

१८३) प्रत्येक बडामा कम्तीमा एक "पोषण नमुना टोल" यसै आ.व.मा घोषणा गर्न सबै विषयगत शाखाहरूबाट बहुक्षेत्रीय पोषण योजनाको अवधारणा अनुसार एकिकृत कार्यक्रम बनाई कार्यान्वयन गरीनेछ।

१८४) प्राथमिक विद्यालय जाने गरीब तथा अति विपन्न दुहुरा परीवारका विद्यार्थीहरूका लागि पोषण भत्ता उपलब्ध गराईनेछ।

१८५) संघीय तथा प्रदेशले गरेका पोषणका मापदण्डहरू पूरागरेका २ बटा बडालाई पोषणयुक्त बडा घोषणा गरी पुरस्कृत गरीनेछ।

१८६) ५ वर्ष मुनीका न्युन कुपोषित बालबालिकाहरूको तौल तथा वृद्धि अनुगमन गरी कुपोषणको अनुसार परामर्श, पोषण कोशेली तथा उपचारको व्यवस्था गरी कुपोषणको दरलाई शुन्यमा ल्याइनेछ।

१८७) महिला र बालबालिकाको स्वास्थ्य अभिवृद्धि गर्नामा उल्लेखनिय भुमिका निर्वाह गर्दै आउनु भएका महिला स्वयंसेविकाहरूका लागि क्षमता विकास तथा प्रोत्साहनका लागि सम्मानका कार्यक्रम संचालन गरीनेछ।

१८८) बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।

- ०८
- १८९) महिला बालबलिका लघित कार्यक्रम जस्तै बाल पोषण अनुदान, खोप कार्यक्रम, बालमैत्री स्थानीय शासन आदिमा समेत बहुक्षेत्रीय पोषण योजनालाई समावेश गर्दै लगिनेछ ।
 १९०) विभिन्न सरकारि तथा गैर सरकारी संस्थाहरुसँग समन्वय गरी पोषण सुधारमा अभिवृद्धि गरिने छ ।

ज) सूचना प्रविधि तर्फः

- १९१) शिवनाथ गाउँपालिकामा एउटा सूचना प्रविधि सेवा केन्द्रको स्थापना गरीनेछ ।
 १९२) शिवनाथ गाउँपालिकामा डिजिटल नोटिस बोर्डको स्थापना गरिने छ ।
 १९३) गाउँपालिका स्तरिय डिजिटल वडापत्रको व्यवस्था गरिने छ ।
 १९४) पालिका स्तरिय ISP (Internet Service Provider) जडान गरि वडा कार्यालयहरुमा तिब्र गतिको इन्टरनेट सेवा पुऱ्याइने छ ।
 १९५) प्रत्येक शाखाहरुमा सेवा प्रवाहकालागि नेटवर्किङ सिस्टम जडान गरिनेछ ।
 १९६) सबै मा.वि., निमावि, आ.वि. र स्वस्थ्य चौकीमा सूचना प्रविधिका न्युनतम सामग्रीहरुको परीपुर्ति गरीनेछ ।
 १९७) गाउँपालिकामा एउटा E-library को व्यवस्था गरीनेछ । जसबाट शिक्षण सामग्रीहरुको परीपुर्ति गरीनेछ ।
 १९८) सेवा प्रवाहलाई प्रविधियुक्त एवं कर्मचारीहरुको कार्यदक्षताका लागि आवश्यकता अनुरूप तालिमको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
 १९९) आ.वि., तह देखी मावि तह सम्म सबै विद्यालयमा इन्टरनेटको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
 २००) विद्यालयहरुमा कम्प्यूटर शिक्षामा जोड दिइने छ ।
 २०१) विषयगत कम्प्यूटर शिक्षक नभएको विद्यालयका शिक्षकहरूलाई कम्प्यूटर तालिमको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
 २०२) सूचना प्रविधिमा विशेष जोड दिइनेछ ।

घ) संस्थागत सुधार तथा शुसासन प्रवर्धनः

- २०३) विदाको दिन र अतिरिक्त समयमा पनि काम काज गर्ने कर्मचारीलाई थप सेवा सुविधाको उचित व्यवस्था गरीनेछ ।
 २०४) आगमी आर्थिक वर्ष देखि विद्युतिय भुक्तानि (EFT) पूर्ण रूमा लागु गरिनेछ ।
 २०५) आर्थिक कारोबारलाई चेक रहित बनाइनेछ ।
 २०६) खरिद गुरु योजना तयार गरि कार्यक्रम संचालनमा ल्याइनेछ ।

२०७) कर्मचारीको हकमा कार्यसम्पादन र मुल्याङ्कनको आधारमा सेवा सुविधा थप्ने बातावरण सृजना गरीनेछ।

२०८) जनप्रतिनिधि र कर्मचारीलाई अनिवार्य स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम लागु गरीनेछ। साथै आम जनतालाई स्वास्थ्य विमा गराउन प्रेरित गराईनेछ।

२०९) कर्मचारी व्यवस्थापन एवं परीचालनमा तदारूकताका साथ कर्मचारीको दरबन्दी पुर्णता पठाईसकेकोले कार्यरत कर्मचारीलाई क्षमता अभिवृद्धि तालिम दिइनेछ।

२१०) गाउपालिकाको कार्यालयमा विद्युतीय हाजिरी तथा सिसि क्यामरा जडान गरीनेछ।

२११) गाँपालिकाको आफ्नै मोमाईल एप निर्माण गरीनेछ।

२१२) कर्मचारीहरूलाई कार्य सम्पादनमा आधारित पुरस्कार र दण्डको व्यवस्था गरीनेछ।

२१३) स्थानीय सेवा प्रवाहमा सर्वसुलभता र सेवाग्राहीको सहज पहुच ल्याउन विभिन्न घुस्ती सेवा शिविरहरू सञ्चालन गरीनेछन।

२१४) प्रत्येक चौमासिक समाप्त भएको १५ दिन भित्रै सार्वजनिक सुनवाई कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ।

२१५) अनियमितता सरकारी सम्पत्तिको अनाधिकृत प्रयोग, अपचलन तथा दोहन र अन्य जुनसुकै अपराधिक कार्यमा संलग्न जोकोहि व्यक्तिलाई सम्पत्तिको निगरानी अनुसन्धान र छानविनको दायरामा ल्याइनेछ।

२१६) कानून, संगठन र जनशक्तिलाई सुशासन र विकासमैत्री बनाईनेछ।

२१७) राष्ट्रसेवकहरूमा काम प्रति तत्पर हुने, लेवाभाव समयमै काम सम्पन्न गर्ने, उत्कृष्ट नतिजा दिने र जिम्मेवारी बहन गर्ने कार्य पद्धतिको विकास गरीनेछ।

२१८) सरकारी सेवालाई मर्यादित बनाई पेशागत दक्षतां हासिल हुने गरी सरकारी सेवालाई नया जीवन दिइनेछ।

२१९) विकास आयोजना लगायत सम्पुर्ण कार्यक्रमहरूको अनुगमन मुल्याङ्कन गर्न अनुगमन प्रणालीलाई समय सापेक्ष सुधार गरी वैज्ञानिक पद्धति लागु गर्न विभिन्न कार्यविधि एवं कानुन निर्माण गरीनेछ।

ड) बन बातावरण तथा विपद व्यवस्थापनः

२२०) बातावरण संरक्षण लाई तिब्रता दिन वृक्षारोपण, सामुदायिक बन संरक्षण जस्ता रणनीति अवलम्बन गरीनेछ।

२२१) सामुदायिक बनहरू नियमन गर्न आवश्यक कदम चालिनेछ।

२२२) विपदजन्य घटनाहरूको रोकथाम तथा पूर्वतयारीका लागि आवश्यक सामग्रीहरूको आपुर्तीमा जोड दिइनेछ।

काठा १६
जारीकरण दा

२२३) वन वातावरण वा पर्यावरणीय सन्तुलनलाई नविगार्नको लागि दिगो विकास लक्ष्यको अवधारणालाई व्यवहारमा लागू गरीनेछ ।

२२४) फोहरमैला व्यवस्थापन गर्न आवश्यक रणनीति तथा क्रियाकलापहरू संचालन गरीनेछ ।

२२५) प्राकृतिक विपत्तिबाट यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका आमजनताले व्यहोदै आएको समस्यालाई समाधान गर्न विपद व्यवस्थापन कोष स्थापन भइ अगाडि बढेको हुदा उक्ता कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

च) खानेपानि तर्फः

२२६) नेपाल सरकारको सबै जनतालाई आधारभूत स्तरको खानेपानि सुविधा उपलब्ध गराउने तथा दिगो विकास लक्ष्य ६ बमोजिम सन २०३० भित्र उच्च स्तरको खानेपानि सुविधा उपलब्ध गराउने लक्ष्य पूरा गर्न गाउँपालिका स्तरमा खानेपानि, सरसफाइ (वास) व्यवस्थापन बोर्ड र सो मातहत खानेपानि, सरसफाइ तथा स्वच्छता इकाइ (वास युनिट) मार्फत नयाँ र मर्मत सम्भार योजनाको सेवा प्रवाह गराइने छ ।

२२७) गाउँपालिकाले तयार गरेको वास पलान अध्यावधिक गरि लागू गराइने छ ।

२२८) पूर्ण सरसफाइ यूक्त टोल घोषणा गर्दै पालिकलाई पूर्ण सरसफाइ उन्नमुख गाउँपालिक बनाइने छ ।

२२९) विद्यायललाई तिन तारा पद्धतिका मापदण्ड पुरागरी तिन तारा घोषणाकालागि तालिम सञ्चालन गरि क्षमता अभिवृद्धि गरिने छ ।

२३०) वास बोर्ड र वास युनिट उपभोक्ता समिति सञ्चाल आपसि सहकार्य र समन्वय गरि खानेपानि सरसफाइका कार्यक्रम गरिने छ ।

२३१) गाउँपालिकाका सम्पूर्ण खानेपानि योजनालाई अनिवार्य रूपमा जलस्रोत समितिमा दर्ता र नविकरण गराइने छ ।

२३२) स्थापना भएको पानि परिक्षण प्रयोगशालामा गाउँपालिका भित्रको खानेपानि योजनाको पानि परिक्षण गरि शुद्ध पिउने पानिको सुनिश्चित गराइने छ ।

२३३) गाउँपालिका भित्रका सम्पुर्ण खनेपानि योजनालाई अनिवार्य N-WASH सूचना प्रणालिमा अध्यावधिक गरि N-WASH योजना निर्माण गरिने छ ।

२३४) खानेपानि तथा सरसफाइ योजनाहरूको दिगोपनाकालागि वास इकाइ मार्फत पानि सुरक्षा कार्यान्वयन मर्मत सम्भार कार्यकर्ता परिचालन, मर्मत सम्भार कोषको अभिवृद्धि गरि सहकार्यमा आवद गर्न सहजिकरण गराइने छ ।

२३५) वास इकाइ मार्फत क्षमता सञ्चालित क्षमता विकासका क्रियाकलापलाई निरन्तरता दिइने छ ।

१७ सितंबर २०७४
गाउँपालिका अधिकारी

२३६) उपभोक्ता संज्ञाल र उपभोक्ता समितिलाई आवश्यकताका आधारमा अन्तर योजना भ्रमण र क्षमता विकासका तालिम प्रदान गरि क्षमता अभिवृद्धि गरिने छ ।

छ) जलबायु परिवर्तन अनुकूलन

२३७) बातावरण तथा जबवायु मैत्री प्रविधि युक्त पूर्वाधारको विकासमा जोड दिइने छ ।

२३८) गाउँपालिकाबाट सञ्चालन गरिने योजनाहरूको दिगोपना, गुणस्तर र पार्दिशियताकालागि योजना सञ्चालन पूर्व र पश्चात क्षमता विकास तालिम सञ्चालन गर्न बतावरणीय दिगो पनलाई ध्यान राख्दै योजन निर्माण कार्य अगाडी बढाइने छ ।

२३९) पानिका मूल संरक्षणकालागि रिचाज पोखरी निर्माण गरिने छ ।

२४०) खानेपानि सरसफाई तथा स्वच्छता र आयआर्जनलाई एक अर्कोमा जोडेर दिगो विकासका कार्य अगाडि बढाइने छ ।

बाणिज्य तर्फ:

२४१) सहकारी संस्थाहरूलाई थप व्यवस्थित तथा सुदृढीकरण गरीनेछ ।

२४२) बजार अनुगमन कार्यलाई निरन्तरता दिई उपभोक्ताहरूको हकहितहरूलाई सुनिश्चित गरीनेछ ।

२४३) शिवनाथ गाउँपालिका भित्रका सम्पुर्ण व्यवसायीहरूलाई गाउँपालिकामा दर्ता गर्न एवं पान/भ्याटमा दर्ता गराई करको दायरा भित्र अनिवार्य रूपमा ल्याउने व्यवस्था गरीनेछ ।

२४४) गाउँपालिकाले निर्माण गरेको मदिरा नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०७५ लाई पुर्ण रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

विविध तर्फ:

२४५) परम्परागत सीपलाई व्यवसायीकरण गर्न विशेष ग्राहयता दिइनेछ ।

२४६) निर्वाचित जनप्रतिनिधि, कर्मचारी र भारतमा काम गर्ने जाने शिवनाथवासि कामदारहरूको दुर्घटना विमा कार्यक्रम गाउँपालिकाबाट सञ्चालन गरिनेछ ।

२४७) शिवनाथ गाउँपालिकाका युवाहरूलाई लोक सेवा तर्फ आकर्षित गर्न लोक सेवा कक्षा सञ्चालन गरिनेछ ।

२४८) गाउँपालिकाको कार्यलाई परिणाममुखी र थप व्यवस्थित गर्न आवश्यक पर्ने विशिष्टता र विज्ञयता हासिल गर्ने कृषि विज्ञ, पशु विज्ञ, कानूनि सल्लाहकार, शिक्षाविद / विज्ञ, राजनीतिक, समाजिक सल्लाहकार, बातावरण विज्ञ तथा सूचना प्रविधि विज्ञको परामर्शमा अगाडि बढने निति अवलम्बन गरिनेछ ।

१८ जून २०७५
गाउँपालिका अधिकारी

- २४९) नेपालि नागरीकता र मतदता परिचय पत्रबाट वन्चित नागरिकलाई पालिका स्तरमा सेवा सुविधा उपलब्ध गराउन जिल्ला प्रशासन कार्यालय बैतडी र नेपाल सरकारसँग समन्वय गरिनेछ ।
- २५०) पिछिएको बर्गलाई मुलप्रवाहीकरणमा ल्याउन विभिन्न सशक्तिकरणका कार्यक्रमहरू ल्याइनेछन् ।
- २५१) सामाजिक विसंगती तथा विकृतीबाट हुन सक्ने द्वन्द न्युनीकरण तथा समाधान गर्नका लागि बडाहरूमा मेलविलाप केन्द्र खडा गरीने नीति ल्याइनेछ ।
- २५२) किसनाहरूको अन्नबालि नष्ट गर्ने जङ्गलि जनावर नियन्त्रणकालागि संघ र प्रदेश सरकारसँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- २५३) लैसास नितिलाई पूर्ण रूपमा अवलम्बन गरिनेछ ।
- २५४) मदिरा नियन्त्रणलाई थप प्रभावकारी बनाइ समाजमा शान्ति सुरक्षा कायम गरिनेछ ।
- २५५) धार्मिक तथा पर्यटन क्षेत्रको प्रवर्द्धनको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- २५६) बैकलिपक ऊर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रको सहयोगमा विभिन्न पर्यटन स्थल र सार्वजनिक स्थलमा सडक बत्तिको थप व्यवस्था गरीनेछ ।
- २५७) जनताको गुनासो सुनका, अन्तरक्रिया गर्न जनतासँग जनप्रतिनिधि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- २५८) जोखिममा परेका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका, दिर्घकालीन विरामिहरूकालागि, चितुवा आक्रमण र दुर्घटना परी ज्यान गुमाउनेका लागि गरीएको विपन्न नागरीक राहतको प्रतलाई नेरन्तरता दिइनेछ ।
- २५९) न्यायिक समितिको काम कार्वाहिलाई सशक्त र सुदृढ पारिनेछ ।
- २६०) जलबायु अनुकूलका विभिन्न कार्यक्रमहरू सुचारू गरीनेछ ।
- २६१) विभिन्न रोजगारमुलक कार्यक्रमहरू संचालन गरीनेछन् ।
- २६२) मोबाइल संचार नपुगेका स्थानहरूमा नेपाल टेलिकमसँग समन्वय गरी निर्माणको प्रक्रिया अधि बढाइनेछ ।
- २६३) स्थानीय विकास निर्माणका कार्यमा बजेट विनियोजन गर्दा साना टुक्रे योजनाहरूमा विनियोजन गर्ने परीपाटीलाई निरूत्साहित गरीनेछ ।

सभासदस्य ज्यूहरू

प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमको परीधि भित्र रही आगामी आर्थिक वर्ष २०७९/८० को सीमित स्रोत र साधनको अधिक्तम उपयोग गर्नका लागि तपसिल बमोजिमको अनुमानित आय प्रक्षेपण गरीएको व्यहोरा सम्मानित गाउँसभामा पेश गर्न चाहन्छ ।

क्र.स.	श्रोत	रकम रु.
१	नेपाल सरकार राजस्व वाडफाड	७,६४,५९,०००।-
२	नेपाल सरकार वित्तीय समानीकरण अनुदान	८,८३,००,०००।-

३	नेपाल सरकार शास्त्र अनुदान	१५,६९,००,०००।-
४	नेपाल सरकार विशेष अनुदान पूजीगत	१,१५,००,०००।-
५	नेपाल सरकार सम्पूरक अनुदान पूजीगत	४०,००,०००।-
६	प्रदेश सरकार सम्पूरक अनुदान	२१,००,०००।-
७	प्रदेश सरकार विशेष अनुदान	२५,००,०००।-
८	प्रदेश सरकार वित्तीय समानीकरण	५८,१८,०००।-
९	प्रदेश सरकार राजस्व बाडफाड- सवारी साधन कर	१०,१८,०००।-
१०	आन्तरिक आमदानी	३०,००,०००।-
११	गा.पा. बचत मौजात	१,००,००,०००।-
	जम्मा	३६,०७,९५,०००।-

अन्तमा शिवनाथ गाउँपालिकाको आगामी आ.व. २०७९/०८०को नीति तथा कार्यक्रम निर्णयको क्रममा सहयोग गर्नुहोने गाउँपालिका पदाधिकारी तथा राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू, नागरीक समुदाय, निजी तथा गैर सरकारी क्षेत्रहरू प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । यस नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा सम्बद्ध सबै पक्षबाट सकारात्मक सहयोगको अपेक्षा गर्दछु ।

कर्ण लिंग ताल
गाउँपालिका रा

धन्यबाद ।